

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : การพัฒนาแบบวัดมโนภาพแห่งตนของผู้ป่วยติดยาและสารเสพติดที่เข้ารับการบำบัดรักษาในโรงพยาบาลรัฐญารักษ์

ชื่อผู้เขียน : นายชัยรัช สาทถาพร

ชื่อปริญญา : ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา : การวัดและประเมินผลการศึกษา

ปีการศึกษา : 2541

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :

1. รองศาสตราจารย์ ดร. รุจิร ภู่อาระ ประธานกรรมการ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิภา แก้วศรีงาม
3. ร้อยโท มงคล มณฑา

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบวัดมโนภาพแห่งตน และศึกษา มโนภาพแห่งตนของผู้ป่วยติดยาและสารเสพติด และเพื่อเปรียบเทียบมโนภาพแห่งตน ของผู้ป่วยที่เข้ารับการบำบัดรักษาในระยะถอนพิษยา และระยะฟื้นฟูสมรรถภาพ โรงพยาบาล ญารักษ์ ตามตัวแปรในการวิจัย คือ ระยะการบำบัดรักษา เพศ ภูมิลำเนา อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการใช้ยาเสพติด และอายุผู้ป่วยขณะเริ่มใช้ยาเสพติด

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้เป็นผู้ป่วยติดยาและสารเสพติดที่เข้ารับการ บำบัดรักษาในโรงพยาบาลรัฐญารักษ์ รวมทั้งสิ้น 240 คน เป็นผู้ป่วยระยะถอนพิษยา 120 คน และผู้ป่วยระยะฟื้นฟูสมรรถภาพ 120 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป และแบบวัดมโนภาพแห่งตนประกอบด้วยข้อคำถาม 35 ข้อ การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความแตกต่างโดยการคำนวณค่าที (t-test) การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทิศทางเดียว (one - way analysis of variance) ทำการทดสอบรายคู่โดยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe's multiple comparison on treatment means)

ผลการวิจัยพบว่า

คุณภาพของแบบวัดมโนภาพแห่งตน พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบวัดทั้ง 6 ด้าน มีค่าตั้งแต่ .1997-.4082 และมีความสัมพันธ์กันไปในทางบวก และเมื่อทดสอบค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดฉบับนี้ เมื่อวิเคราะห์แยกตามมโนภาพแห่งตนแต่ละด้านมีค่าตั้งแต่ 2.6-37 ส่วนค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดรวมทั้งฉบับ มีค่า 0.8101

ส่วนมโนภาพแห่งตนของผู้ป่วยจิตเวชและสารเสพติดที่เข้ารับการบำบัดรักษา พบว่า มีมโนภาพแห่งตนในด้านความวิตกกังวล ด้านรูปลักษณะและคุณลักษณะ ด้านพฤติกรรมทางสังคม ด้านความเป็นคนน่านิยมและด้านความสุขและความพอใจอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ส่วนในด้านสติปัญญาและสถานภาพอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ

ในการเปรียบเทียบมโนภาพแห่งตนทั้ง 6 ด้าน พบว่า ผู้ป่วยจิตเวชและสารเสพติดที่เข้ารับการบำบัดรักษาในระยะถอนพิษยา มีมโนภาพแห่งตนในด้านพฤติกรรมทางสังคมสูงกว่าผู้ป่วยในระยะฟื้นฟูสมรรถภาพ

เรื่องเพศ พบว่าผู้ป่วยเพศชายมีมโนภาพแห่งตนในด้านพฤติกรรมทางสังคมสูงกว่าผู้ป่วยเพศหญิง

ส่วนด้านภูมิฐานะ ที่อยู่อาศัย พบว่า ผู้ป่วยที่มีภูมิฐานะอยู่ต่างจังหวัดมีมโนภาพแห่งตนในด้านพฤติกรรมทางสังคมสูงกว่าผู้ป่วยที่อยู่ในกรุงเทพฯ

สำหรับการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของมโนภาพแห่งตน กับระยะเวลาในการใช้ยาเสพติดของผู้ป่วย พบว่า ผู้ป่วยจิตเวชและสารเสพติดที่มีระยะเวลาในการใช้ยาเสพติดมากกว่า 5 ปีขึ้นไป มีมโนภาพแห่งตนในด้านความสุข และความพอใจสูงกว่าผู้ป่วยที่มีระยะเวลาในการใช้ยาเสพติด 0-2 ปี

การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของมโนภาพแห่งตน กับอายุของผู้ป่วยจิตเวชและสารเสพติด พบว่า ผู้ป่วยจิตเวชและสารเสพติด ที่มีช่วงอายุ 21 ปีขึ้นไป มีมโนภาพแห่งตนในด้านพฤติกรรมทางสังคมสูงกว่าผู้ป่วยที่มีช่วงอายุต่ำกว่า 10 ปี